

Extra gelden publieksbereik presentatie-instellingen 2021 – 2024

Voorgeschiedenis

In artikel 3.32, eerste lid, onder a. van de Regeling op het specifiek cultuurbeleid (hierna: Rsc) is bepaald dat een aanvullend bedrag van 250.000 euro beschikbaar is voor twee instellingen die zich specifiek richten op een groot landelijk en internationaal publiek. Tijdens de eerste adviesronde, gepubliceerd op 4 juni jl., bleek dat voor dit aspect de regeling, de toelichting daarop en het aanvraagformulier onduidelijk waren. De raad trok deze conclusie op grond van zijn eigen waarneming en de verschillende interpretaties bij de aanvragers. Hij heeft de minister vervolgens geadviseerd een nieuwe aanvraagprocedure te starten voor de zes presentatie-instellingen met een positief advies voor een plaats in de BIS. Zoals hij schrijft in *Beeldende Kunst, Presentatie-instellingen* zijn de extra gelden voor publieksbereik uiterst belangrijk, zeker nu instellingen in de nabije toekomst andere (online) inspanningen zullen moeten verrichten om de connectie met de (brede) samenleving te kunnen behouden en versterken.

De minister heeft, bij artikel 29 van de Regeling aanvullende ondersteuning culturele en creatieve sector COVID-19, de Rsc gewijzigd. Er zijn twee nieuwe artikelen ingevoegd (3.53 en 3.54 Rsc) waarin een aanvullende aanvraagronde is geregeld. Aanvragers die in de eerste ronde een positief advies van de raad hadden ontvangen, konden tot uiterlijk 4 juli jl. een aanvraag indienen voor een aanvullend bedrag van 250.000 euro indien zij zich specifiek richten op een groot landelijk en internationaal publiek.

Beoordelingsprocedure

De aanvraagronde voor publieksbereik gaat niet over nieuwe kwalificaties maar over extra inspanningen die een instelling levert om meer en breder (inter)nationaal publiek te bereiken. De eisen betreffen een activiteitenplan inclusief helder geformuleerde kwantitatieve ambities, een begroting en een toelichting op de begroting. De raad heeft de aanvragen uit deze ronde wederom beoordeeld volgens het Beoordelingskader Basisinfrastructuur 2021 - 2024. De kwaliteit van de plannen blijft het belangrijkste criterium.

Algemene indruk

De vijf ingediende plannen zijn stuk voor stuk realistisch en goed uitvoerbaar. De raad heeft drie instellingen op grond van kleine verschillen afgewezen.

Enkele aanvragen draaien vooral om consolidatie en uitbreiding van bestaande programma's en werkwijzen. De raad heeft hiervoor begrip, de budgetten voor presentatie-instellingen zijn dermate krap dat

programmeringen in de regel wel worden uitgevoerd, maar ten koste van *fair practice* en in het bijzonder *fair pay*. Ook zijn er meestal maar beperkt middelen beschikbaar voor communicatie en marketing. De raad refereert hieraan in het BIS-advies 2021 - 2024 (resp. pagina 13 en pagina 78). Alle instellingen zinspelen op hogere bezoekerscijfers, voor nieuw publiek lokaal, nationaal en internationaal, zowel off- als online.

Afwegingen

FKA legt de focus bij uitbreiding van de programmering en zet daarnaast gelden in voor marketing, communicatie en media. Marres zet ook in op versteviging van het bestaande programma, uitgebreid met internationale coproducties. Marres wil de publieksgelden grotendeels besteden aan extra personeel, zowel vast, tijdelijk als inhuur. De vaste staf voor educatie, communicatie en productie krijgt meer uren en kan haar reguliere taken blijven uitvoeren. De voornaamste reden om deze twee instellingen geen extra subsidie toe te kennen is erin gelegen dat men geen visie op publiek en publieksbereik heeft beschreven. Dit maakt de kwaliteit van de plannen minder sterk.

De plannen die eruit springen, zijn die van Framer Framed, BAK en MU. Framer Framed legt veel energie aan de dag om een ander, nieuw publiek te bereiken door haar fysieke toegankelijkheid uit te breiden met extra tentoonstellingsruimten voor internationaal jong talent en onverwachte bezoekers. Ook haar online activiteiten heeft zij sterk uitgebreid, gecombineerd met een *open source* werkwijze.

BAK heeft inmiddels met veel participatievormen ervaring opgedaan. Met de ontwikkelde *civic practice* wil zij de voor hen .kansrijke doelgroep van scholieren en studenten aanspreken en sterker bij haar programmering betrekken. Haar activiteiten wil zij tevens op andere locaties presenteren - bij maatschappelijke en culturele groeperingen - om haar werking ook op deze wijze te verduurzamen. Het is de raad positief opgevallen dat zowel Framer Framed als BAK zich rekenschap geven van de veranderde tijden in de omgang met publieksbereik in het licht van COVID-19.

MU stelt een nieuwe en innovatieve strategie voor. Zij wil een selectie van fellows de kans geven nieuw en internationaal publiek aan te spreken en stelt hen voor die opdracht ook geld ter beschikking. De raad waardeert het plan, maar vindt het ook risicovol omdat de publieksbenadering in essentie wordt gelaten bij beginnende kunstenaars die bovendien nog moeten worden geselecteerd.

Uiteindelijk is gekozen voor BAK en Framer Framed. Deze instellingen overtuigden op de kwaliteit van hun plannen. De raad verwacht dat zij met hun aanpak het meeste effect zullen sorteren.